



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

29. Quid sit oratio, quæ est Religionis actus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Decimo septimò queritur, An consuetudo in aliqua prouincia maledicendi Deo, vel Sanctis excuset à pœna constituta ipso iure in Blasphemosis? *Respondeo*, cum Couarruias in cap. *quomuis pactum par. 1. §. 7. num. 12.* non excusare, quam dicit ibi idem Couarruias esse communem sententiam. Si *QVAERAS*, an Blasphemia ob consuetudinem deprauatam maledicendi, in aliqua prouincia iure queat impunite relinqui? *Respondeo*, cum eodem Couarruias loco citato, & alijs, quos ille refert, hoc crimen ob consuetudinem deprauatam non mereri remissionem pœnæ, quia est immane scelus.

Decimo octauò Queritur, quid iudicandum sit de his, qui in Deum, vel Sanctos conuitia dicunt praua quadam, & inueterata consuetudine maledicendi rapti; & quo pacto is, qui eorum confessiones excipit, sese gerere aduersus eos debeat, videlicet an hocce maledicos absolutione criminis dignos censere queat, an non? *Respondeo*, distinguendū esse: nā quia assueti blasphemijs maledicta in Deum, vel Sanctos passim conferunt, simpliciter illi quidem non sunt ab absolutione criminis arcendi, sed ad tempus ab ea suspensi merito detinendi, vt interim prauam, & peruersam consuetudinem aliqua ex parte deponant, & exuant. Si tamen signa certa, & manifesta doloris, & detestationis suæ illius sacrilegæ impietatis dederint, nec in aliud tempus absolutio commode differri queat absolui à peccatis queunt, imposita tamen poenitentia salutari, ac tanto crimini debita.

Vltimò queritur, An Blasphemus à testimonio in iudicio dicendo repellatur tanquam infamis? *Respondeo* Couarruias loco citato repelli, si sit criminis condemnatus.

Cap. XXIX.

DE ORATIONE.

Quid sit oratio.

Quoniam oratio, qua Dei opè, & auxiliū inuocamus est Religionis officium, ideo est nobis de ea in præsentī breuiter differendū.

Primò queritur, quid sit oratio? *Respondeo*, eam variè Theologis definiri. Damascenus lib. 3. de fide ortho. cap. 24. *Oratio*, inquit, est *ascensus mentis in Deum*. Cum qua definitione conuenit illa Augustini lib. de spiritu, & anima cap. 50. dicentis: *Oratio, est pius mentis affectus directus in Deum*. Illa itidē Hugonis definitio, quam ex eo referunt Alex. p. 4. q. 26. m. 1. art. 1. & Gab. in Canonem *Missa lect. 61.* est conuersio in Deum per piū, & humilem mentis affectum: Qua ratione Oratio cōplectitur omnem contemplationis, laudationis, & gratiarum actionis actū. Damascenus item loco citato definit sic: *Oratio est petitio rerū decentium à Deo*, Cui definitioni consentit illa etiā Augustini definitio, quam afferunt Alexander, & Gabriel locis citatis. *Oratio, est rerum inuisibilium inquisitio*; & illa Glossæ: *expressio desiderij ad bonum adipiscendum, & malum fugiendū, per verbum exterius, vel interius*. Has omnes definitiones explicat Alexan. par. 4. q. 26. m. 1. art. 1. Gab. in Canon. *Missa lectioe 61.*

In hisce postremis definitionibus, petenda exprimuntur, illis primis, facultas, qua Deum oramus. Gregorius definiuit, vt testatur Alexander, & Gabriel, *Orare, est amarus ex compulsionē cordis gemi-*

mus, & non composita verba resonare. Hugo similiter *Oratio, est deuotio ex cordis compulsionē profecta*. Bernardus quem citant Alexander, & Gabriel, *Oratio, est hominis Deo adhaerentis affectio, & familiaris quedam, & pia allocutio, & statio illuminatæ mentis ad fruendū Deo, quando licet*. Huiusmodi definitionis explicat variis Orationis effectus. Quare Oratio potest sic generatim definiri: est petitio rerum decentium, quæ ad Deum dirigitur, vel ad alium propter ipsum Deū. Petitio ponitur tanquam Orationis genus. Est autem vniuersim Petitio, locutio quædam ad alterius animum flecendum, & mouendum, vt vel in bonis iuuat, vel à malis defendat, ac liberet. Qui petit aliquid, eò ipso, declarat velle se obtinere, quod postulat.

Secundò Queritur, An oratio per seipsam sit virtus? Quidam propter singularem orationis virtutē, ac vim & excellentiā, qua pollet, & præstat alijs, vsumq; necessarium, putant eā per se virtutē esse, impio esse virtutū maximam. Ceterum virtutis actus, & officium est non virtus; vt docent Alexan. p. 4. q. 26. m. 1. art. 2. S. Tho. 2. 2. q. 83. a. 3. Ric. 4. d. 15. ar. 4. q. 2. Gabriel Canon. *Missa lectioe 61.* neque enim est aliqua infusa, vel innata, vel acquisita virtus: Et quamuis virtus esset, non inter omnes tamen primatum obtineret, cum Caritas sit omnium virtutum maxima, & inter omnes arcem tenens ac principatam.

Tertiò Queritur, cuiusnam facultatis humanæ oratio sit opus, vel actus. Conueniunt omnes, esse facultatis in homine; quæ rationis est compos: sed an voluntatis actus sit, an Rationis, & intelligentiæ, inter se dissentiunt. Alij enim putant esse voluntatis actum; alij Rationis, & intelligentiæ. Qui primam tuerent sententiam, eam ita confirmant, quia Oratio est religionis officium, & opus: ar Religio, virtus est in voluntate sedem habens. Deindē, Oratio, est mentis desiderium, & votum. Posteriores verbò earatione mouentur, quod Oratio, est ascensus mentis in Deum, vel, vt diximus, est petitio: ar Petitio, est locutio; sed interior locutio, rationis est, & intelligentiæ, non voluntatis actus, vel opus. Quare S. Thomas 2. 2. q. 83. art. 1. concludit, Orationem esse rationis actum: nam quamuis in Oratione duo actus requirantur, & voluntatis affectus, desiderium, ac votum, & rationis ac mentis actus, quo petendo exprimamus, quod cupimus; præcipue tamen Oratio, est petitio ac proinde actus rationis, quo mens cum Deo loquitur, & ab eo petit, quod optat. *QVAERES*, quomodo fiat interna mentis locutio? *Respondeo*, mente loqui, nihil aliud esse, quam mentem intra se concipere intelligendi actum, quo exprimit, & declarat, quod cupit: sicut enim externo verbo significamus alteri internos mentis cogitatus, sic mens intra seipsam actū intelligendi, quasi verbum fingit, ac format, quo exprimit lux voluntatis affectus, desideria, & vota. nec refert, quod oratio sit Religionis actus, & Religio sit virtus, quæ in voluntate inhaeret: quoniam virtus, quæ in vna hominis facultate inhaeret, vel inhaeret, non solum functiones illius facultatis in qua est, sed etiam aliarum facultatū opera, & officia præstat.

Quarò querit, An Oratio sit Religiois opus? Oratio quæstionis est: quæ religiois est honorē, & cultū

Deo debitum tribuere: sed qui orat, aut aliquid petit à Deo, propriè non ei cultum defert, nec aliquid præstat, sed potius ab eo boni aliquid optat, expectat, & petit: tum etiã, quia Sanctos cælestis patrie ciues oramus, quos tamen cultu Latræ, qui est religionis actus, non veneramur. Quamquam Alex. p. 4. q. 26. m. 1. v. 2. docere videtur orationem non esse actum specialis virtutis, sed multarum virtutum officium, videlicet Fidei, Spei, Charitatis, & Religionis. Constans tamen aliorum omnium sententia est, Orationem esse Religionis actum, eo quod oratione petimus vniuersa bona à Deo, & eo ipso profitemur Deum esse supremum rerum omnium auctorem, qui omnia condidit, & condita conseruet, tueatur, gubernet, ac regat: qui omnia curet, moderetur, & administret: à quo cuncta bona existant, qui de ni que omnia possit, ideo enim eius opem, & auxilium in omnibus imploramus, quia vniuersa sub eius ditione, & potestate sunt constituta. Nã quicumque ab alio aliquid petit, ipsa petitione se in opem, & illius ope, & auxilio indigentem ostendit, & illi tanquam superiori, opulentiori, & potentiori sese submittit, & subijcit. Item, quicumque alicuius opem inuocat, in eo, cuius fidem, & auxilium implorat, potentiam ad iuandum, promptam animi voluntatem ad amandũ, iustitiam ad iniuriam & malum vindicandũ, clementiam ad offensam condonandã, si venia petatur, agnoscit. Ex quo fit, vt qui orat Deum, eo ipso Deo latræ cultum, & honorem tribuat: nam ab eo precatur, expectat, & petit veniam peccatorum, omnis mali depulsionem, cælestia, sempiterna, ac demum omnia bona; ergo Deum agnoscit omnium bonorum auctore, & largitore; cum proficitur eum supremum in omnia dominatum habere. Sic S. Thom. Ricardus, & Gabriel *loco citato*, Nec impedit, quod Sanctus etiam patrociniũ inuocemus: nam oratio ad Sanctos, vna cum Christo in cælo viuentes non dirigitur tanquam ad eos, quorum sit omni ex patre præstare id omne, quod petimus; sed tanquam ad patronos, & aduocatos, qui à Deo impetrent gratiã, veniam peccatorum, gloriam cælestem, & alia multa, quæ nos postulamus. Oratio igitur propriè funditur, & dirigitur ad Deum propter ipsum, hoc est, tanquam ad eum, cuius est petita plene, & cumulata concedere; ad Sanctos verò non propter ipsos, sed propter Deum, apud què pro nobis precatur, & à quo impetrant, quæ nos precamur, & petimus. Deum item oramus, vt nostri misereatur, gratiam, & gloriam cælestem nobis impertiat: Sanctos verò, vt ipsum pro nobis orent Deum oramus, vt datorem eorum bonorum, quæ potissimum oratione postulamus: Sanctos verò, vt apud Deum patronos, & aduocatos.

Quintò Queritur, quorum sit orare? hoc est, quibusnam conueniat orare? Respondeo ex dictis peripicuum esse, orare ijs conuenire, vt docet, S. Thom. 2. 2. *quest. 83. art. 10.* Alexan. *par. 4. quest. 26. m. 3. articulo quarto.* Gabr. in *Canone Missæ, lectione 6.* qui ratione, & intelligentia sunt præditi, & superiori, opulentiori, & potentiori subiecti: Ex quo fit, vt orare, sit Angelorum, & hominum, nam sunt rationis & intelligentiæ participes, ac proinde loqui, ac loquendo petere aliquid pos-

sunt, & Deum superiorem, & potentioram agnoscunt, reuerentur, & colunt, à quo petunt, quod cupiunt. Obijcies id, quod in Psalmo dicitur: Qui dat iumentis escam ipsorum, & pullis coruorum inuocantibus eum. Respondeo, Inuocationis nomine eo loco non propriè accipi orationem, sed clamorem ab instinctu, & impulsu naturæ profectum, quo pulli animantium esca sibi necessaria indigere, quadam vocis significatione testantur, & Deum ipsum quasi omnium animantium parentem, educatorem, & alioem inuocare videntur. Pari ratione omnia Deo obediunt dicuntur, eo quod in isto naturæ impetu à Deo rerum omnium latore, & auctore ad suos fines mouentur.

Constat etiam ex dictis, nulli personæ diuinæ orationem conuenire, quia superiorem non habet, à quo aliquid orando petat: nec vna persona diuina rei alicuius est indigens: nam quicquid boni simpliciter, & absolute habet vna, habet & altera. Nec refert, quòd vna persona diuina ab alia originem ducat: nam tres ipsæ personæ sibi sunt coætæ, & coætæ, nec vna est altera potestate vel virtute, vel opulentia maior, vel dignitate, aut natura prior, aut perfectione præstantior, vel magnitudine superior, quamuis verè sit inter eas ordo originis, quo vna est ab altera, non contra.

Sextò queritur, An Spiritui sancto orare conueniat? Hoc ideo in questionem vocatur, vt explicetur, quod Paulus scribit ad Rom. 8. *quid oramus sicut oportet, nescimus; sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus:* & Damascenus lib. 1. *de fide Orthod. cap. 10.* de Spiritu sancto loquens, vocat eum interpellatorem Paracletum, & vniuersorum deprecationes suscipientem. Gregorius item: *Aduocatus*, inquit, *nosler dicitur, quia pro errore delinquentium apud Iustitiam patris interuenit, quique etiam pro errantibus exorare perhibetur.* Res est compertissima, de qua tractat Alex. *par. 4. q. 26. m. 3. a. 4. §. 1.* & Gabr. *loco citato.* Spiritum sanctum non orare. Illud verò Pauli: *ipse Spiritus postulat pro nobis:* Augustinus in lib. de bono perseuerantiæ cap. 23. interpretatur: *postulat*, id est postulare nos docet, aut facit; quemadmodum illud Matthæi 10. quod dixit Christus Apostolis: *Non vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis,* non quod verè loquatur, sed quod ad verum loquendum vim, facultatem, auxilium, & gratiam largiatur. Sic postulat, quia postulandi, & orandi vim, & potestatem tribuit, & facit; vt postulemus. Et ita Augustinum secuti explicant Paulum eo loco Primasius, Beda, Anselmus, vt etiam Sedulius. At Chrysostronus (quem secuti videntur Theophylactus, Theodoretus, & Oecumenius) appellatione spiritus intelligit spiritum hominis donatum beneficio, & munere precationis, & orationis per spiritum sanctum. Vt enim tunc temporis multis tribuebatur donum linguarum, & interpretatio sermonum: Sic etiam, quia nescimus orare, & sæpè inutilia, atque etiam nocitura precamur, cõferabatur quibusdam donum precationis, quo pro cæteris Deum precarentur, ac peterent, quod prodesset Ecclesiæ; ac ideo recte Chrysostronus, ait Paulus: *quid oramus sicut oportet, nescimus; sed ipse Spiritus* (nimirum homi-

Homil. 30.
in Euang.

nis per Spiritum sanctum munere, & beneficio precatiois illustrati, & orati *postulas pro nobis.*

Septimò quæritur, An Christus in cælo pro nobis oret, quatenus homo est? nam cæro liquet, olim in terris eum pro nobis sæpius orasse. Sunt, qui id affirmare permoti, quòd orare sit actus alicuius sese Deo suppliciter subijcientis, & vel flexo genu, vel summisso capite, vel inclinato, ac prostrato corpore aliquid petentis. Sed Christus se hoc modo non habet in cælo, ergo non orat. Nihilominus tamen respondeo cum Alexan. *par. 4. quest. 26. m. 3. artic. 4. §. 1.* Christum in cælo pro nobis orare, aut petendo aliquid à Patre, aut ostendendo illi sua merita, quibus bona plurima, & maxima nobis promeruit, & opera, quæ causa nostri gessit in terra: aut exhibendo illi suam naturam humanam assumptam, & quæ in ea sustinuit quemadmodum pauperum in publicis locis, & vijs expositorum plagæ, nuditas, vulnera, morbi, & miseræ ipsis etiam tacentibus orare dicuntur. Sic ad Romanos 8. ait B. Paulus: *Qui etiam interpellat pro nobis: & ad Hebr. 1. Introiit in ipsum cælum ut appareret vultui Dei pro nobis.* Sic Apostolus Ioannes. *Sed & si quis peccauerit, adiucium habemus apud Patrem, Iesum Christum iustum, & ipse Christus Ioan. 14. cum suis discipulis dixisset ad Patrem se rediturum, subiicit: Rogabo Patrem, & aliam Paracletum dabit vobis. Kursum. Illo die in nomine meo petitis: & non dico vobis, quia ego rogabo Patrem pro vobis.* At verò Christus in cælis nunc Patrem non orat supplicum hominum more, qui poplitem flectunt, caput demittunt, corpus inclinant, sese humi prosternunt, & expansas in altum palmas attollunt: hæc enim, & similia Christus dum in terris commorabatur, faciebat, tum ut humanæ naturæ susceptæ veritatem ostenderet, tum ut nos suo exemplo inuicaret, & commoueret ad pietatem, honorem, cultumque, & reuerentiam aduersus Maiestatem diuinam: nunc verò ei ad Patris dexteram confidenti hæc minime conueniunt. Glossa super illud ad Hebr. 7. *semper viuens ad interpellandum pro nobis, ait repræsentatione sui ex ea natura, qua Pontifex, id est, humana, quam cælis intulit, interpellat pro nobis.*

Octauò quæritur, An fas sit Christum Dominum precari, ut pro nobis ipse oret; hoc est quære, an liceat nobis ita Christum orare, ut dicamus ei, Christe ora pro nobis; Exploratum est, ac certum, nullo modo licere nobis Christum orare, ut ipse quatenus Deus est, pro nobis precetur: nam Christus qua ratione Deus, Patri est per omnia æqualis. Sed in dubium vocatur, an Christum iure, & tuta conscientia orare possimus, ut ipse, qua ratione homo est, pro nobis Patrem precetur? Respondeo, non esse nobis vtendum aliqua precatiois formula contra morem Ecclesiæ receptum: Ecclesia autem nunquam Christum publicè precatur, ut pro nobis oret, sed ut nostri misereatur. Præterea, preces nostræ non ad naturam humanam, sed ad personam in natura humana subsistentem diriguntur: at persona Christi vna est, & ea quidem persona diuini Verbi; huius non est orare. Insuper, etiam cum in carne mortali Christus versabatur, eum cuncti invocabant, Christe adiuua nos; Iesu fili

Dauid miserere nostri: Christe præceptor, vel Domine salua nos. Postremò, ei data est omnis potestas in cælo, & in terra: ergo eius magis est imperare, statuere, & dare, quam orare.

Nonò quæritur, An Angelis, & cæteris Sanctis superne patrie ciuibus orare conueniat? Respondeo cum Alexandro *par. 4. quest. 26. m. 3. art. 4. §. 2.* Gabriele in canon. *Misse, lect. 61.* conuenire: nam Tobiz 12. dixit Angelus. *Quando orabas cum lacrymis, & sepeliebas mortuos, ego obituli orationem tuam Domino.* Daniel. 10. super illa verba: *Ei ego vici propter sermones tuos.* ait Glossa: *Postquam cepisti lacrymas, ieiunio, & orationibus invocare manum Dei, ego occasione cece pi, ut pro te oraturus, ingredi eret in conspectu Dei, & in illa verba: Nemo adiutor meus, nisi Michael, habet quoque Glossa: In orationibus pro vobis ad Deum: & in Apocalypsi Sancti postulant vindictam à Deo. Denique Ecclesia Angelos, & reliquos Sanctos in cælo regnantes precatur, ut pro nobis orent. Quæres, an illi orent pro seipis, an pro alijs tantummodo? Respondeo cum eodem Alexandro, & Gabriele *locis citatis*, eos orare pro nobis, cum ut bona assequamur, tum, ut eripiamur à malis: Pro se verò non orant, ut à malis, periculis, & miserijs seruentur, quibus se solutos, ac liberos esse ob certam beatitudinem, quam sunt adepti, cognoscunt. At beati mortuorum hominum spiritus postulant, suorum corporum felicitatem, quam futuram cupiunt, & expectant: ut probat Alexander testimonio B. Augustini, *lib. 12. de Gene. ad litteram cap. 33.* Item concedunt eodem Alexander, & Gabriel, Angelos, & reliquos beatos spiritus orare pro se, hoc est, pro bonis, quæ habent, semper obtinendis, videlicet, optant, se in illis bonis, quibus fruuntur, semper esse; & id probant auctoritate Gregorij *lib. 2. Moral. cap. 6.**

Decimò quæritur, An Dæmones, & reliqui ad inferos damnati precantur? Ratio dubitandi inducitur, quòd Matth. 8. Christum dæmones rogabant, dicentes: *Si egredis nos hinc, mitte nos in præces.* Et Iob. 1. & 2. Dæmon postulauit à Domino sibi facultatem dari tentandi Iobi patientiam, & virtutem. Luc. 16. Diues Epulo precabatur, *Pater Abiam miserere mei, & mitte Lazarum, & quæ sequuntur.* Respondeo cum eodem Alexandro, & Gabriele *locis citatis*, eos aliqua petere; sed eorum petitio non videtur esse propriè oratio, quia non manat, & surgit ex pio affectu mentis in Deum, nec est petitio rerum decentium & salutarium à Deo.

Vndecimò quæritur, An viri sancti veteris testamenti post obitum suum orarent? Respondeo eos orasse, & verisimile est, eos Christi aduentum, sicut dum in hac etiam vita versabantur, facere consueuerant, precibus postulasse, & suum etiam in cælos ascensum. Deinde, orabant pro alijs: nam Hierem. 15. dixit Dominus: *si steteris Moyses, & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum.* Hieronymus etiam, Chrysostomus, & Gregorius significant eos mortuos pro populo orare solitos fuisse: & 2. Machab. v. Iudas vidit Oniam, & Hieremiam pro populo Iudeorum precantes.

Duodecimò quæritur, An ijs, qui igne purgatorio detinentur orare conueniat? Respondeo conuenire, quia charitate sunt prædicantem etiam

orando

orando gloriæ incrementum non mereantur, optant tamen, ac petunt à pœnis quas solunt, & sustinent, liberari. Quæres, an pro alijs precetur? Huic quæstioni superius respondi, in hoc lib. cap. 10. quæst. 12.

Cap. XXX.

Quinam sint à nobis orandi.

Primo queritur, An preces publicæ, & solennes ad Deum Patrem tantummodo dirigantur? In Concilio Carthaginensi, can. 23. statutum est, ut nemo in precibus, vel Patre pro Filio, vel Filium pro Patre nominet: & cum assititur ad altare, semper ad Patrem dirigatur oratio. Hæcibi. Ecclesia ad Patrem per Christum suas preces fundere, & referre consuevit: nihilominus tamen æquè, ac Patrem, aliquando Spiritum sanctum aliquando, Filium orat; ut perspicuum est ex Letanijs, & supplicationibus publicis, ex hymnis, & alijs quibusdam precationibus ad Filium, vel Spiritum sanctum peculiariter destinatis.

Secundo queritur, An ad Sanctos in cælo cum Christo Domino viuentes, Angelos nimirum, & beatos hominum spiritus, preces nostras dirigere iure possimus? Hæretici negant, eò quòd oratio est religionis actus; religio verò debitum Deo cultum tribuit; ergo Sancti non sunt orationibus inuocandi. Deinde, Sancti nequeunt postulata concedere; at nos orationibus peccatorum veniam, gratiæ, & virtutum incrementum, omnium malorum depulsionem, & vitam æternam postulamus. Sancti itidem cum à nobis longe absint, preces nostras audire non possunt. Præterea, mentis nostræ cogitata, affectus, & vota, cum sint interna, cognoscere nequeunt.

At certissima est Catholicorum sententia in 4. dist. 45. Sanctos esse nostris precibus inuocandos: Id enim veterum patrum confirmat auctoritas, & Conciliorum Decreta, generalis demùm totius Ecclesiæ consuetudo. Nec propterea debitum Deo cultum detrahimus: neque enim Sanctos precamur, ut ipsi nostri misereantur, aut veniam peccatorum concedant, aut gratiam, virtutes, & vitam æternam largiantur, sed eos inuocamus tanquam patronos, qui pro nobis Deum precantur. Quare religio soli Deo debetur, cum verò Sanctis etiam defertur, non in illis propter ipsos dumtaxat terminatur, ac sistit, sed per ipsos ad Deum ipsum deducitur, quia ipsos oramus, ut apud Deum aduocatos, ac vt ab eo impetrent, quòd optamus: ipsos oramus, quia voluit Deus, vt eos patronos apud ipsum haberemus. Denique Sanctos oramus tanquam eos, quorum precibus, & meritis impetramus à Deo, quæ petimus. Deum verò oramus, vt datorem eorum bonorum, quæ postulamus. Nec Christo itidem aliquem derogamus, quòd alios etiam præter ipsum apud Patrem aduocatos, & patronos adhibeamus; nam ipse Dominus voluit suos quoque seruos à nobis coli, & honorari: vnde ipse huic eis honorem tribuit, vti à nobis colerentur, & tanquam patroni inuocarentur. Nec item, quòd à nobis procul absint, idèò nos exau-

dire non possunt: nihil enim impedit loci distantia, cum Dei munere, ac beneficio fiat, vt Sancti nostras preces audiant. Pari ratione nihil refert, quòd preces nostræ sint penitus interni mentis affectus, & votamam nostræ mentis arcana, Deo ipsis aperiente, ac patefaciente, Sanctis fiunt nota, & manifesta.

Tertio queritur, An Sancti pro nobis precantur in cælis? Dubitari non potest, quin Sancti nos magna charitate, & amore prosequantur: & vt antequam dixi, preces nostras quamuis in mente omnino latentes, & abditas Dei munere, & beneficio audiant. Ea quoque mala, quibus, vexamur, & premimur, & bona itidem, quibus indigemus, nota, & perspecta habeant. Vnde Petrus in posteriori epistola: *Dabo, inquit, operam, & frequenter vos habere post obitum meum, vt horum memoriam faciatis: Et Apoc. 5. describuntur viginti quatuor seniores in cælis procidententes coram throno Dei, habentes singuli phialas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum. Angelos item Sanctos in cælis pro nobis orare, planè Scripturæ testantur, vt colligitur Tob. 12. Zach. 1. Apocal. 3. Dan. 10. Matth. 18. quibus locis, docemur eos nostri curam habere.*

Cæterum quæstio est dubia, an Sancti quæ orent pro ijs, qui pœnis purgatorijs expiantur? Sotus in 4. dist. quæst. 3. art. 2. ad finem, id videtur negare. Sed oppositum manifestè communis vsus Ecclesiæ demonstrat, quæ in suis publicis supplicationibus sic Sanctos orare consuevit: *Sancte Michael ora pro eo. Sancte Petre ora pro eo.* Nec reuera Sotus negauit pro eis Sanctos orare, solum docere voluit, non orare Sanctos pro ipsis satisfaciendo, sed orare impetrando: ac iusti, & qui in hoc mundo charitate sunt præditi, orant pro eis, non tantum impetrando, sed etiam satisfaciendo. Docuit igitur Sotus loco citato idem, quòd S. Thomas ante tradiderat 4. dist. 45. quæst. 3. art. 3. ad 6. Sanctos pro illis orare non satisfaciendo, sed impetrando. Quæres, an Sancti, qui ante Christi resurrectionem apud inferos detinebantur, pro viujs orent? Respondeo, eos orasse: id enim apertè secundus Machabæorum liber indicat cap. 15. vbi Iudas Machabæus per visionem vidit Oniam pontificem, & Hieremiam pro populo Iudæorum orantes. Et Hierem. 15. scribitur: *Dixit Dominus ad me: Si feterint Moyses, & Sannuel coram me, non est anima mea ad populum istum.*

Quarto queritur, An iusti, qui adhuc purgatorias sustinent pœnas, orent pro nobis? Dux sunt opiniones, vna negat, eo quòd iniqui, illi nondum sint cælestem hæreditatem adepti, & acerbissimè crucientur: ad preces nostras minimè attendunt, nec vota nostra nouerunt. Deinde, quia eorum potius est, pœnas luere, atque perferre, quàm suis amicis opem, auxiliumque præstare. Postremò, Ecclesia non solet ad eos preces dirigere.

Alteræ opinio affirmat, quam sequi videtur Medina de orat. quæst. 4. §. de animabus etiam & eos pro nobis orare, & fas nobis esse eorum patrocinium petere, eo quòd Dei gratia, & charitate sint præditi, & bonorum Angelorum ministerio, vel Dei munere possint preces nostras, & vota, quamuis tacita, abstrusa, & occulta percipere;